

land. Vi har maattet give efter paa det ene og det andet Omraade, det var et fuldstændigt Sammenbrud, der under Krigen, fandt Sted af disse Neutralitetskonventioner, og ærede Medlemmer, der er interesserede i dette Spørgsmaal, og det maa jo de Radikale være, siden de tillægger det saa stor Betydning, vil jeg gerne henvise til det danske Udenrigsministeriums juridiske Konsulent Hr. Cohns Afhandling i Juridisk Tidsskrift for 14. April 1920, hvori han udførlig redegør for hele Neutralitetsretten og hævder, at den i Virkeligheden er knust af Verdenskrigen. Han hævder endvidere, at den i Virkeligheden var forældet i sine Forudsætninger allerede 1907. Det maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse være mig tilladt at oplæse, hvad han skriver derom: „Opfattelsen af Neutralitetens Væsen er en simpel Konsekvens af Opfattelsen af Krigens Væsen. Efter den kontinentaleuropæiske Opfattelse staar de neutrale ganske uberørte af Krigen, der kun er en Slags Duel mellem de to fjendtlige Hære, men er alle udenforstaaende uvedkommende. Dette muliggør en meget simpel og abstrakt Konstruktion af, hvad Neutralitet egentlig er, hvad enten man nu vil karakterisere Neutraliteten mere positivt som en Fortsættelse af de neutrale Staters hidtidige fredelige Udvikling eller mere negativt som deres Ikke-Indblanding i Krigen. Der er ingen Tvivl om, at denne teoretiske Klarhed har spillet en betydelig Rolle for Anerkendelsen af de neutrales Rettigheder og Neutralitetens hele Væsen. Man vil lægge Mærke til, at Sagen stiller sig helt anderledes efter den amerikanske og engelske Opfattelse. Hvis det nemlig er Krigens Hovedopgave at skade den fjendtlige Handel og Skibsfart, kan dette, navnlig under de moderne Samfærdselsforhold, vanskeligt ske uden store Indgreb ogsaa i de neutrales Stilling. Handel er et gensidigt Forhold, og det er ikke muligt at ødelægge de krigsførendes Handelsforbindelse med de neutrale uden samtidig ogsaa at skade de neutrales Handelsforbindelse med de krigsførende. Desuden kan de neutrales Handel og Skibsfart i stor Udstrækning fungere i de krigsførendes Sted, og de kan gennem Tilførsel af Krigskontrabånd m. m. yde de krigsførende saa væsentlig Understøttelse, at Krigen efter denne Opfattelse nødvendigvis maa berøre de neutrales Interesser og Rettigheder i stort Omfang. Fra dette Udgangspunkt lader Neutraliteten sig ingenlunde bestemme som fortsat fredelig Udvikling eller Uberørt-hed af Krigen.“ Det er saaledes det

kongelige Udenrigsministeriums juridiske sagkyndige ser paa dette Spørgsmaal, og jeg tror, han har fuldstændig Ret.

Men naar det er saaledes, er Forholdet jo i Virkeligheden det, at det, der maa være og er det afgørende i Venstres Forslag, er det Punkt i Betænkningen, hvor det fremhæves, at Forsvaret skal kunne anvendes til at føre en henholdende Krig, indtil vi kan faa Hjælp udefra, og det er fuldkommen det samme Standpunkt, som er hævdet i sin Tid af Christopher Hage, senere af Holstein-Ledreborg og senere af andre. Jeg kunde blot nævne en Mand som tidligere Landstingsmand, Ingeniør Foss, der ogsaa har gjort sig til Talsmand for, at Danmark maatte føre en aktiv Orienteringspolitik overfor andre Magter, overfor de Magter, der kan formodes at have Interessesfællesskab med os. Vil man ikke tage den Konsekvens, svæver det hele, som Christopher Hage sagde i 1882, i det blaa. Og vil man tage denne Konsekvens, bør man efter min Formening gøre det fuldt ud, men det er ikke gjort i Venstres Forslag, saa lidt som i noget af de andres Forslag.

Det har glædet mig overordentligt at se den Motivering, de kommanderende Generaller har givet af deres Syn paa Danmarks strategiske Stilling og den danske Hærs Opgave. Det er ganske de Synspunkter, jeg mener maa være konservative Synspunkter. Kun paa et enkelt Punkt kunde jeg tænke mig at rejse et Spørgsmaal, nemlig dette: Hvorfor har man ikke koncentreret Grosset af Forsvaret i Jylland? Hvis det er Meningen, at der skal kunne føres et effektivt feltmæssigt Forsvar, en henholdende Kamp, indtil man kan faa Hjælp udefra, maa vi koncentrere Grosset af Forsvaret det ene eller andet Sted og lade det andet Sted blot være underkastet en Neutralitetsbevogtning, der faar hjælpe sig saa godt, som den kan. Men en af Delene maa man gøre. Det er et militærstrategisk Spørgsmaal, hvor det skal ligge. Men det forekommer mig, at man ikke kommer udenom, at Koncentration maa der være et af Stederne.

Det Forslag, der er fremsat af Venstre, skal jeg ikke komme ind paa — det er sent —, men blot fremsætte følgende Betragtning: Det forekommer mig, at den Forringelse af vort Forslag, det betyder, sammenlignet med den ringe finansielle Reduktion, her i Virkeligheden er Tale om, er saa stor, at det under de nuværende udenrigspolitiske Forhold ikke kan forsvares fra et konservativt Synspunkt at gaa med til den foreslaede Forsvarsordning. Den bryder fuldstændig Rammerne i vor Hær, Befalingsmands-